

การเปิดตลาดตามพันธกรณีความตกลงว่าด้วยการจัดซื้อโดยรัฐ ขององค์การการค้าโลกที่มีต่อการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานภาครัฐของไทย The Impacts of WTO's Plurilateral on Government Procurement Agreement on Thai Government Procurement

สุมาลี สุขตานนท์ ^{*1}

^{*1} นักวิจัย ชำนาญการพิเศษ, สถาบันการขนส่ง, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail: sumalee.s@chula.ac.th

บทคัดย่อ

บทความนี้ศึกษาสถานภาพการบังคับใช้ความตกลงว่าด้วยการจัดซื้อโดยรัฐขององค์การการค้าโลก (Government Procurement Agreement/GPA) และศึกษาสถานภาพของประเทศไทยใน GPA ในมิติต่าง ๆ คือ การเปิดเสรีการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐภายใต้บริบทข้อตกลงทวิภาคีของประเทศไทย และความเชื่อมโยงระหว่างพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐกับ GPA ซึ่งเป็นกฎหมายฉบับใหม่ที่มีผลบังคับใช้วันที่ 23 สิงหาคม ค.ศ. 2017 จากการศึกษาพบว่า ตั้งแต่ประกาศใช้เมื่อวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1996 จนถึงปัจจุบัน สมาชิกขององค์การการค้าโลกที่เข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิกของ GPA มี 47 ประเทศ โดยเป็นประเทศในยุโรป 37 ประเทศ นอกจากนี้มีประเทศผู้สังเกตการณ์จำนวน 31 ประเทศ โดย 17 ประเทศเป็นประเทศจากเอเชีย ซึ่งมีประเทศไทยรวมอยู่ด้วย สำหรับความร่วมมือในระดับทวิภาคีระหว่างไทยกับ 3 ประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และญี่ปุ่น ยังไม่มีการผูกพันระหว่างกัน เป็นเพียงการแลกเปลี่ยนข้อมูล กฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องเท่านั้น ส่วนพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มีหลักการที่สอดคล้องกับ GPA ในเรื่องความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรมมากขึ้นในการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐ แต่ยังมีเนื้อหาบางประการที่ไม่สอดคล้องกับ GPA ในประเด็นเกี่ยวกับหลักการไม่เลือกปฏิบัติ และหลักปฏิบัติเยี่ยงชนชาติ อย่างไรก็ตามการผูกพันตาม GPA จะต้องคำนึงถึงความสามารถในการแข่งขันระหว่างไทยกับภาคีสมาชิก เนื่องจากภาคีสมาชิกส่วนใหญ่เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งมีความสามารถในการแข่งขันในตลาดจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐสูงกว่าประเทศไทย

คำสำคัญ: องค์การการค้าโลก, การจัดซื้อจัดจ้างโดยภาครัฐ, พรบ.จัดซื้อจัดจ้าง

ABSTRACT

This article studies the status of WTO's plurilateral on Government Procurement Agreement (GPA), the liberalization of Thai Government Procurement from both GPA and bilateral prospective and revision of Thai Government Procurement Act, which have been enforced since August 23, 2017. The study finds that since the GPA was enacted on January 1, 1996 up to present, there are 47 member countries, of which 37 are in Europe. The 17 out of all 31 observers are in Asia, including Thailand. Bilateral government procurement cooperation between Thailand and 3 countries namely Australia, New Zealand and Japan has not been enforced. It is only exchange and understanding of relevant laws and regulations. Although by principle the new Thai Government Procurement Act 2017 encourages the transparency and fair competition in government procurement, some articles of the act are not harmonized with the GPA i.e., the Non – Discrimination and National Treatment principles. However, if Thailand accedes to the GPA, her competitiveness with the member countries which mostly are developed countries in the open procurement should be highly concerned.

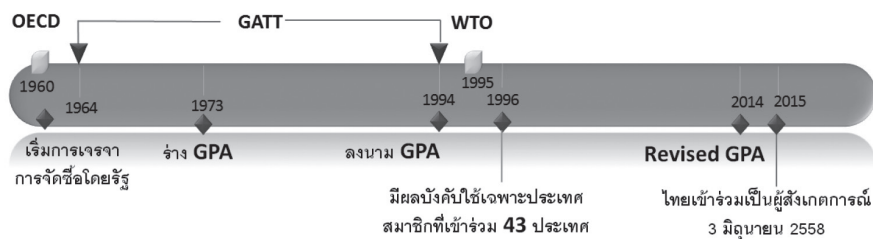
KEYWORDS: WTO, GPA, Thai Government Procurement Act 2017

1. ความเป็นมาของความตกลงว่าด้วยการจัดซื้อโดยรัฐขององค์การการค้าโลก

การใช้จ่ายของรัฐบาลในการซื้อสินค้า บริการ และการจัดซื้อจัดจ้างมีความสำคัญอย่างมากต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและการลงทุนของประเทศ เพราะเป็นการใช้จ่ายที่มุ่งประโยชน์เพื่อส่วนรวมและประชาชนในประเทศ ดังนั้นงบประมาณที่นำมาใช้เพื่อการจัดซื้อจัดจ้างส่วนใหญ่จึงเน้นการพัฒนาในระบบสาธารณูปโภคและสาธารณประโยชน์ที่สำคัญของประเทศ เช่น เศรษฐกิจ การศึกษา การคมนาคม การสาธารณสุข กิจกรรมการป้องกันประเทศและรักษาความสงบภายใน เป็นต้น โดยองค์การการค้าโลก (World Trade Organization : WTO) ได้ประเมินว่า รัฐบาลของทุกประเทศ มีสัดส่วนการจัดซื้อโดยรัฐประมาณร้อยละ 10 – 15 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) จากข้อมูล GDP ของประเทศทั่วโลกของธนาคารโลก (World Bank, 2017) พบว่าใน ค.ศ. 2015 มีมูลค่า 74.929 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ ฯ ดังนั้น มูลค่าตลาดของการจัดซื้อโดยรัฐทั่วโลกจะมีมูลค่าประมาณ 7.493 – 11.2 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ ฯ สอดคล้องกับการคาดการณ์ของสำนักเลขาธิการองค์การการค้าโลก (WTO Secretariat) ว่า GPA ฉบับปรับปรุงใหม่จะช่วยขยายโอกาสการเข้าถึงตลาด

ภายใต้ข้อตกลงนี้เพิ่มขึ้น 80-100 พันล้านเหรียญสหรัฐ ฯ ต่อปี โดยมูลค่าตลาดรวมภายใต้ GPA คือ 1.7 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ ฯ ต่อปี

ประเทศสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรป (EU) เป็นหัวเรือใหญ่ในการเปิดเสรีตลาดการจัดซื้อโดยรัฐ และผลักดันให้กลายเป็นความตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ เนื่องจากทั้ง 2 ประเทศต้องการเข้าสู่ตลาดจัดซื้อของรัฐบาลในต่างประเทศ เพื่อสร้างโอกาสในการขยายการลงทุนและกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยตั้งแต่ ค.ศ.1960 เริ่มมีการเจรจาระหว่างประเทศเกี่ยวกับความตกลงการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐครั้งแรกในกลุ่มประเทศองค์กรความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Cooperation and Development: OECD) ซึ่งองค์กรนี้จัดตั้งเพื่อบริหารเงินช่วยเหลือจากสหรัฐอเมริกาและแคนาดา ในการบูรณะฟื้นฟูสภาพเศรษฐกิจและสังคมของยุโรปที่เสียหายภายหลังสงครามโลก ครั้งที่ 2 แต่ไม่ปรากฏผลในความตกลงการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐอย่างเป็นทางการ

รูปที่ 1 แผนภาพแสดงลำดับเหตุการณ์สำคัญในการจัดทำความตกลงว่าด้วยการจัดซื้อโดยรัฐขององค์การการค้าโลก

ที่มา : สรุปลและจัดทำโดยผู้วิจัย

จนกระทั่ง ในปี ค.ศ. 1973 มีการนำเสนอร่างคู่มือ นโยบาย กระบวนการ และวิธีปฏิบัติในการจัดซื้อโดยรัฐ (Draft Instrument on Government Purchasing Policies, Procedures and Practices) และถูกนำมาเจรจากภายใต้กรอบความตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีและการค้า (General Agreement on Tariff and Trade: GATT) ในรอบเคนเนดี (Kennedy Round) ค.ศ.1964 – 1967 แต่การเจรจาไม่ประสบผลสำเร็จ จนล่วงมาถึงการเจรจาในรอบโตเกียว (Tokyo Round) ใน ค.ศ. 1979 ที่ประชุมกำหนดให้ความตกลงว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้าง (หรือนิยมเรียกว่า Government Procurement Code) เป็นความตกลงเสริม (Side Agreement) ที่มีการขยายหลักการพื้นฐานจากความตกลง GATT โดยเฉพาะการเพิ่มหลักปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment) และหลักไม่เลือกปฏิบัติ (Non – Discrimination) ซึ่งเดิมเป็นข้อยกเว้น ไม่ใช้บังคับกับการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐไว้ นอกจากนี้ยังได้เพิ่มหลักความโปร่งใส (Transparency) และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐที่ดีขึ้นด้วย¹

¹ GATT มีการประชุมทั้งหมด 8 รอบ รายละเอียดดูภาคผนวก 1

แม้ว่าการเจรจาระหว่างประเทศที่ผ่านมา จะไม่มีการกำหนดให้การจัดซื้อโดยรัฐเป็นวาระสำคัญและมีผลบังคับใช้เป็นรูปธรรม ทั้งสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรปต่างดำเนินการศึกษาเพื่อแก้ไข ปรับปรุง บทบัญญัติ และขยายขอบเขตการบังคับใช้ความตกลงว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างเรื่อยมา แต่ความตกลงว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างในรอบโตเกียว มีขอบเขตการบังคับใช้ที่จำกัด และมีเพียงประเทศที่พัฒนาแล้วเท่านั้นที่เข้าเป็นภาคีสมาชิก จึงนำไปสู่การเจรจาอีกครั้งในรอบอุรุกวัย (Uruguay Round)

หลังจากความพยายามผลักดันให้การจัดซื้อโดยรัฐกลายเป็นข้อตกลงระหว่างประเทศตลอด 34 ปี (ค.ศ. 1961–1995) ในที่สุดประเทศสมาชิกได้ลงนามในความตกลงว่าด้วยการจัดซื้อโดยรัฐ (Government Procurement Agreement : GPA) ในวันที่ 15 เมษายน ค.ศ. 1994 และกำหนดให้มีผลบังคับใช้เฉพาะประเทศสมาชิกที่เข้าร่วมความตกลง ในวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1996 โดยมีภาคีสมาชิกจำนวน 43 ประเทศ ในจำนวนนี้เป็นประเทศในสหภาพยุโรป 28 ประเทศ และช่วงเวลาเดียวกันได้มีการจัดตั้งองค์การการค้าโลกที่เมืองมาร์ราเคช ประเทศโมร็อกโก เพื่อทำหน้าที่แทน GATT ที่สิ้นสภาพไป ส่งผลให้ความตกลงการจัดซื้อโดยรัฐอยู่ภายใต้กรอบการเจรจาขององค์การการค้าโลกจนถึงปัจจุบัน เพื่อให้ประเทศอื่น ๆ เข้าร่วมข้อตกลง GPA มากขึ้น คณะกรรมการว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐได้ดำเนินการปรับปรุง แก้ไข และเพิ่มเติมความตกลง ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีเนื้อหาที่ยืดหยุ่น และวิธีดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างที่ทันสมัยมากยิ่งขึ้น เช่น กำหนดขอบเขตการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐและหลักการทั่วไปภายใต้ความตกลง ๆ ให้ครอบคลุมถึงวิธีจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ ลดระยะเวลาในการดำเนินการจัดซื้อสินค้า/จัดจ้างบริการที่มีอยู่ในท้องตลาด ลดการทุจริตในระบบจัดซื้อจัดจ้างของภาคีสมาชิก เป็นต้น จนกลายเป็นความตกลง GPA ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม หรือ Revised GPA ซึ่งมีผลบังคับใน ค.ศ. 2014 โดยมีภาคีสมาชิกของความตกลง ๆ รวม 47 ประเทศ (สหภาพยุโรปเป็นอีกหนึ่งประเทศ) ในจำนวนนี้มีประเทศที่เข้าร่วมใหม่เพียง 3 ประเทศ คือ โมโตวา มอนเตเนโก และนิวซีแลนด์ และประเทศกว่าครึ่งเป็นประเทศในสหภาพยุโรป นอกจากนี้มีประเทศที่เข้าร่วมสังเกตการณ์ความตกลง ๆ 31 ประเทศ

ตารางที่ 1 จำนวนประเทศภาคีสมาชิกและประเทศผู้สังเกตการณ์ความตกลงว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐขององค์การการค้าโลก

ภูมิภาค	ประเทศภาคีสมาชิก	ประเทศผู้สังเกตการณ์
ยุโรป	EU	-
	สมาชิก EU	-
	ไม่ใช่สมาชิก EU	5
อเมริกาเหนือ	2	-
อเมริกาใต้	-	6
เอเชีย	6	17
แอฟริกา	-	2
ออสเตรเลีย	1	1
รวม	47	31

ที่มา : ประมวลจาก World Trade Organization (2018). Agreement on Government Procurement/Observers [Online]. Available from: https://www.wto.org/english/tratop_e/gproc_e/memobs_e.htm [29 March, 2018].

2. หลักการและความตกลงว่าด้วยการจัดซื้อโดยรัฐขององค์การการค้าโลก

ความตกลงว่าด้วยการจัดซื้อโดยรัฐขององค์การการค้าโลกเป็นความตกลงแบบพหุภาคีโดยสมัครใจของสมาชิก มีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดเสรี สร้างความเป็นธรรม และสร้างประสิทธิภาพการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐให้มากขึ้น โดยยึดหลักการพื้นฐานขององค์การการค้าโลก 3 ประการ คือ หลักปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment) หลักไม่เลือกปฏิบัติ (Non-Discrimination) และหลักความโปร่งใส (Transparency) โดยสาระสำคัญของความตกลง GPA มีลักษณะเป็นกฎระเบียบรวม 24 มาตรา มีขอบเขตและครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

- หน่วยงานภาครัฐทุกระดับ โดยประเทศกำลังพัฒนาอาจใช้วิธีปฏิบัติที่เป็นพิเศษและแตกต่างได้ (Special and differential Treatments)
- สัญญาทุกชนิด ได้แก่ การซื้อ การเช่า การจ้าง การเช่าซื้อ
- การซื้อสินค้าและบริการ รวมทั้งงานก่อสร้าง
- การจัดซื้อตามมูลค่าขั้นต่ำ (Thresholds) ของแต่ละประเทศอาจไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับการเจรจา (รายละเอียดดูภาคผนวก 4) โดยทั่วไปมูลค่าขั้นต่ำของการจัดซื้อจัดจ้างตามความตกลง GPA ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 มูลค่าขั้นต่ำของการจัดซื้อจัดจ้างตามความตกลง GPA

หน่วย : SDR

ประเภทการจัดซื้อจัดจ้าง	รัฐบาลกลาง	รัฐบาลท้องถิ่น	อื่น ๆ
การซื้อสินค้า	130,000	355,000	400,000
การจ้างบริการ			
งานก่อสร้าง	5,000,000		

หมายเหตุ: 1. SDR (Special Drawing Right) หรือ สิทธิพิเศษถอนเงิน เป็นสินทรัพย์ในสกุลเงินสมมติที่สร้างขึ้นโดยกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) และจัดสรรไปให้ประเทศสมาชิกถือครอง เพื่อใช้เสริมเงินสำรองระหว่างประเทศ และสร้างสภาพคล่องอันเอื้อต่อการขยายตัวของการค้าและการเงิน (สุวัชชัย ใจซื่อ และปทุมทริก ศุภอมรกุล, 2552)

2. อัตราแลกเปลี่ยน SDR จะแปรผันตามสภาพเศรษฐกิจโลก โดยข้อมูลจาก IMF ณ วันที่ 28 มีนาคม 2561 อัตรา SDR (IMF, 2018) $SDR1 = US\$ 1.45757$

ความตกลง ฯ ได้กำหนดกรอบว่าด้วยสิทธิและหน้าที่ของประเทศสมาชิกที่จะต้องปรับเปลี่ยนกฎหมาย ระเบียบกระบวนการ และแนวปฏิบัติภายในที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐของตน ให้เอื้อต่อการเปิดและการเข้าสู่ตลาดการจัดซื้อให้มากขึ้น และใช้การพิจารณาเชิงพาณิชย์ในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐที่เท่าเทียมกันทั้งภายในและต่างประเทศ รวมทั้งกระบวนการต้องมีความโปร่งใสมากขึ้น ทั้งในระดับภายในประเทศและระหว่างประเทศ โดยเฉพาะในกระบวนการประมูลงาน ดังนั้นประเทศที่ต้องการเข้าร่วมความตกลง ฯ จะต้องผ่านขั้นตอนการเจรจาและกระบวนการรับรองก่อน โดยเฉพาะกระบวนการแก้ไขกฎหมายภายใน และยื่นตราสารรับรอง (Instrument of Acceptance) (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2560) เพราะแต่ละประเทศจะมีกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างโดยภาครัฐของตนเอง ซึ่งมักจะมีกระบวนการที่สลับซับซ้อน มีรายละเอียดมาก ทำให้ยากต่อการที่ผู้ประกอบการในต่างประเทศจะเข้าใจ หรือเข้าถึงตลาดดังกล่าว ด้วยเหตุนี้ในการเจรจาเปิดการค้าเสรี จึงจำเป็นต้องมีกรอบของความตกลงในเรื่องการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ เพื่อให้คู่สัญญาได้อ้างอิง หรือนำไปใช้เป็นมาตรฐานของกฎหมายจัดซื้อจัดจ้างของตน (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2553)

3. กรณีศึกษาภาคีสมาชิกความตกลงว่าด้วยการจัดซื้อโดยรัฐขององค์การการค้าโลก

● สหภาพยุโรป (EU)

สหภาพยุโรปนับเป็นหัวเรือใหญ่ในการผลักดันให้เรื่องการเปิดเสรีการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐให้เป็นส่วนหนึ่งของความตกลงในระดับนานาชาติ สมาชิกในสหภาพยุโรปที่เข้าร่วมใน GPA มี 28 ประเทศ และส่วนใหญ่เป็นประเทศพัฒนาแล้ว จึงมีความพร้อมในการเข้าสู่ตลาดการจัดซื้อจัดจ้างในต่างประเทศ จากสถิติและมูลค่าการประมูลการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐทั้งภายในภาคีและประเทศอื่น ๆ ซึ่งรายงานต่อ WTO² ณ ปี 2013 สรุปสถานการณ์การจัดซื้อจัดจ้างภายใต้ GPA พบว่า ค.ศ 2011 สหภาพยุโรปมีสัญญาการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ มูลค่ารวม 283,503,393,000 ยูโร ประกอบด้วยสัญญาภายใต้ GPA มูลค่ารวม 246,788,928,000 ยูโร คิดเป็นร้อยละ 87 ของมูลค่าสัญญาการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐของ EU ส่วนที่เหลือร้อยละ 13 เป็นสัญญาในการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐนอกเหนือข้อตกลง GPA มีมูลค่า 36,714,466,000 ยูโร ในส่วนนี้เป็นการทำสัญญากับประเทศที่ไม่ได้เป็นภาคีสมาชิก GPA (WTO, 2560)

สัญญาการจัดซื้อโดยรัฐของ EU ภายใต้ GPA ส่วนใหญ่เป็นสัญญาที่มีคู่สัญญาเป็นบริษัท/หน่วยงานในประเทศ และระหว่างสมาชิกใน EU ส่วนสัญญาที่มีคู่สัญญาที่เป็นประเทศสมาชิกใน GPA ได้แก่ ญี่ปุ่นมีมูลค่าสัญญา 37,622,972,010 เยน (ร้อยละ 15 ของมูลค่าสัญญาภายใต้ GPA) สัญญาที่ทำร่วมกับสหรัฐอเมริกามูลค่า 362,977,155 เหรียญสหรัฐ ฯ (ร้อยละ 1 ของมูลค่าสัญญาภายใต้ GPA)

นอกจากนี้มูลค่าตลาดจัดซื้อจัดจ้างในสหภาพยุโรปมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นทุกปี จากรายงานสถานภาพของการจัดซื้อจัดจ้างของสหภาพยุโรป ตามมาตรา 19 ข้อ 5 ของ GPA ซึ่งรายงาน ณ ปี 2017 พบว่าในปี 2012-2013 สหภาพยุโรปทั้ง 28 ประเทศ มีการใช้จ่ายของรัฐ 2,422,520,000,000 ยูโร และ 2,444,460,000,000 ยูโร ตามลำดับ ประกอบด้วยสัญญาภายใต้ GPA มูลค่ารวม 286,350,000,000 ยูโร และ 303,870,000,000 ยูโร คิดเป็นร้อยละ 11.82 และ 12.43 ของมูลค่าการใช้จ่ายของสหภาพยุโรปทั้งหมด

² ตาม GPA มาตรา 19 ข้อ 5 ได้กำหนดให้ภาคีสมาชิกต้องทำรายงานสถิติเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลต่าง ๆ รวมทั้งสถิติและมูลค่าการประมูลการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐทั้งภายในภาคีและประเทศอื่น ๆ (Statistics for Reported under Article XIX:5 of the Agreement (1994)) รายงานต่อคณะกรรมการว่าด้วยการจัดซื้อโดยรัฐขององค์การการค้าโลก (Committee on Government Procurement)

- ญี่ปุ่น

ญี่ปุ่นเป็นประเทศกลุ่มแรกในเอเชียที่เข้าเป็นภาคีสมาชิก GPA ตั้งแต่ ค.ศ. 1996 เนื่องจากญี่ปุ่นเป็นประเทศพัฒนาแล้ว จึงมีความพร้อมในการเข้าสู่ตลาดการจัดซื้อจัดจ้างในต่างประเทศ โดยใน ค.ศ. 2011 พบว่า ญี่ปุ่นมีมูลค่าการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐตามคำจำกัดความของ GPA รวม 6,614,858,000 SDR ในจำนวนนี้มีประเทศสมาชิกที่ชนะการประมูลโครงการในญี่ปุ่น คือ สหภาพยุโรป มูลค่า 73,825,000 SDR (ร้อยละ 1 ของมูลค่าการจัดซื้อจัดจ้างที่มีมูลค่าขั้นต่ำตามกำหนดของ GPA) สหรัฐอเมริกา มูลค่า 54,356,000 SDR อิสราเอล มูลค่า 593,000 SDR สวิสเซอร์แลนด์ มูลค่า 420,000 SDR แคนาดา มูลค่า 242,000 SDR และประเทศอื่น ๆ มูลค่า 20,587,000 SDR จากข้อมูลเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าประเทศภาคีสมาชิก 5 ประเทศ มีมูลค่าการลงทุนการจัดซื้อจัดจ้างในญี่ปุ่น รวมกันประมาณร้อยละ 2 ของมูลค่าการจัดซื้อจัดจ้างที่มีมูลค่าขั้นต่ำตามกำหนดของ GPA (WTO. 2560)

กรณีศึกษาของสหภาพยุโรปและญี่ปุ่นแสดงให้เห็นว่า การเข้าเป็นภาคีสมาชิก GPA ของทั้งสองประเทศ ได้สร้างโอกาสในการเข้าสู่ตลาดการจัดซื้อโดยรัฐให้เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาคู่สัญญาการจัดซื้อจัดจ้างที่เป็นภาคีสมาชิกของ GPA มีสัดส่วนไม่มากนัก และประเทศที่ชนะการประมูลกลายเป็นคู่สัญญาจะเป็นประเทศที่มีสถานภาพและมีขนาดของทางเศรษฐกิจที่ใกล้เคียงหรือมากกว่าประเทศเจ้าของสัญญา และจากสถิติดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าคู่สัญญาที่ชนะการประมูลส่วนใหญ่ของรัฐของทั้งสองประเทศ คือ บริษัทหรือหน่วยงานในประเทศของตนเอง

4. การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐของไทยกับความตกลงว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐขององค์การการค้าโลก

ตั้งแต่ พ.ศ. 2538 WTO ได้ถือกำเนิดขึ้นมาแทนที่ GATT ประเทศไทยซึ่งเป็นภาคีความตกลง GATT มาตั้งแต่ พ.ศ. 2525 จึงเข้าเป็นสมาชิก WTO โดยอัตโนมัติ ดังนั้นเมื่อ WTO มีนโยบายการเปิดเสรีการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ ในฐานะภาคีสมาชิก ไทยจึงเล็งเห็นโอกาสที่จะเข้าสู่ตลาดการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐของภาคีสมาชิกอื่น ๆ ทำให้มีความพยายามที่จะเปิดเสรีการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐทั้งในระดับพหุภาคและทวิภาค

4.1 สถานะภาพของไทยในความตกลง ฯ

ที่ประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 20 เมษายน พ.ศ. 2558 ได้พิจารณาเรื่องการเข้าเป็นผู้สังเกตการณ์ของไทยในคณะกรรมการว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐภายใต้ WTO ที่นำเสนอโดยกระทรวงการคลัง และมีมติเห็นชอบในเรื่องดังกล่าว และได้เข้าร่วมเป็นผู้สังเกตการณ์อย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2558 ทั้งนี้การเป็นผู้สังเกตการณ์ในคณะกรรมการ GPA จะไม่ก่อให้เกิดพันธกรณีใด ๆ ภายใต้อาณัติของ GPA แก่ไทย และไม่เป็นเงื่อนไขที่จะนำไปสู่การเข้าเป็นภาคีสมาชิกในความตกลง GPA แต่อย่างใด

4.2 การเปิดเสรีการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐภายใต้บริบทข้อตกลงทวิภาคี

แม้ว่าประเทศไทยจะไม่ได้เป็นภาคีสมาชิกของ GPA ซึ่งเป็นข้อตกลงระดับพหุภาคี เพียงแบบเดียวที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐ แต่ได้ดำเนินการเปิดเสรีการจัดซื้อจัดจ้าง ภาครัฐภายใต้บริบทความตกลงทั้งในระดับทวิภาคี หรือข้อตกลงระหว่างรัฐต่อรัฐกับ 3 ประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และญี่ปุ่น ซึ่งทั้ง 3 ประเทศ ต่างเป็นภาคีสมาชิกของ GPA โดยสภาพ ปัจจุบันยังไม่มีรายละเอียดของการผูกพันข้อตกลงระหว่างกัน เป็นเพียงการแลกเปลี่ยนข้อมูล กฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างระหว่างสองประเทศ และการตั้งคณะทำงานระหว่างคู่ สัญญาเพื่อศึกษาความพร้อมก่อนมีการบังคับใช้เท่านั้น ทั้งนี้เนื่องจากประเทศไทยยังไม่พร้อมที่จะให้ ต่างชาติเข้ามาแข่งขันกับผู้ประกอบการไทย (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2555) ทั้งนี้รายละเอียดโดยสังเขปของความร่วมมือในความตกลงทวิภาคีของไทยในปัจจุบันมีดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สารสังเขปข้อตกลงการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐระดับทวิภาคี
ระหว่างไทยกับออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และญี่ปุ่น

ประเด็น	ไทย – ออสเตรเลีย	ไทย – นิวซีแลนด์	ไทย – ญี่ปุ่น
ชื่อความตกลง และวันที่บังคับใช้	ความตกลงเขตการค้าเสรี ไทย-ออสเตรเลีย (Thailand-Australia Free Trade Agreement: TAFTA) มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2548	ความตกลงว่าด้วยการเป็นหุ้นส่วนเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้นระหว่างไทย นิวซีแลนด์ (Thailand – New Zealand Closer Economic Partnership : TNZCEP) มีผลใช้บังคับตั้งแต่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2548	ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจ ไทย-ญี่ปุ่น (Japan-Thailand Economic Partnership Agreement: JTEPA) มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550
หลักการ	คู่สัญญาตกลงที่จะส่งเสริมหลักการ ความโปร่งใส ความคุ้มค่าของเงิน การแข่งขันอย่างเปิดกว้าง การปฏิบัติอย่างเป็นธรรม และการไม่เลือกปฏิบัติ	คู่สัญญาต้องดำเนินการต่อเนื่อง เพื่อลดและขจัดอุปสรรคในการจัดหาสินค้าและบริการระหว่างคู่ภาคี ซึ่งกำหนดโดยกฎหมายการจัดซื้อโดยรัฐ ระเบียบ นโยบาย วิธีปฏิบัติ และขั้นตอน เพื่อเพิ่มความโปร่งใสในการจัดซื้อโดยรัฐ	คู่สัญญาจะเสริมสร้างความร่วมมือเพื่อผลประโยชน์ร่วมกันของคู่ภาคีในด้านการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ
การแลกเปลี่ยนข้อมูลในเรื่องการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ	คู่สัญญาจะแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ นโยบาย และแนวทางปฏิบัติระหว่างกัน	คู่สัญญาต้องแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ทันเหตุการณ์ โดยเฉพาะนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ แนวทางปฏิบัติ และขั้นตอน	คู่สัญญาจะแลกเปลี่ยนข้อมูลกฎหมาย ข้อบังคับ นโยบาย และทางปฏิบัติของแต่ละฝ่ายในเรื่องการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ รวมถึง

ตารางที่ 3 สารสังเขปข้อตกลงการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐระดับทวิภาคี
ระหว่างไทยกับออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และญี่ปุ่น

ประเด็น	ไทย – ออสเตรเลีย	ไทย – นิวซีแลนด์	ไทย – ญี่ปุ่น
		รวมถึงแนวทางปฏิรูป หรือการเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารการจัดซื้อโดยรัฐที่มีอยู่ของคู่ภาคี	การเปลี่ยนแปลงในระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐภายในขอบเขตที่กฎหมายอนุญาต เป็นภาษาอังกฤษ โดยจะแต่งตั้งศูนย์กลางการติดต่อ (Contact Point) ของคู่สัญญาแต่ละฝ่ายเพื่อการแลกเปลี่ยนข้อมูลและให้ข้อมูลแก่ผู้ประกอบการของคู่สัญญาฝ่ายเกี่ยวกับโอกาสในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ
การจัดตั้งคณะทำงาน	จัดตั้งคณะทำงานซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนภาครัฐจากทั้งสองประเทศ โดยคณะทำงานจะพบปะกันอย่างสม่ำเสมอ และรายงานต่อคณะทำงานร่วม FTA ภายใน 12 เดือน หลังจากข้อตกลงมีผลบังคับ พร้อมทั้งเสนอแนะขอบเขตของการนำเรื่องการจัดซื้อโดยรัฐรวมไว้ในข้อตกลง	จัดตั้งคณะทำงานประกอบด้วยตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบการจัดซื้อ และจัดประชุมหรือติดต่อสื่อสารกันเป็นประจำ เพื่อหารือทุกประเด็นที่เกี่ยวข้อง และการทบทวนความตกลงนี้	จัดตั้งคณะอนุกรรมการว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐโดยมีหน้าที่ดังนี้ - หารือประเด็นและแนวทางส่งเสริมร่วมมือเพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน - รายงานผลการพิจารณาของอนุกรรมการต่อคณะกรรมการ - ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่ได้รับมอบหมาย
สถานภาพข้อตกลงในปัจจุบัน	ไม่มีความคืบหน้าในด้านการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ ส่วนที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง คือ ฝ่ายไทยต้องลดภาษีนำเข้าสินค้าที่รายการเป็นศูนย์ภายใน พ.ศ. 2568 ทั้งนี้ ฝ่ายออสเตรเลียพร้อมที่จะสานต่อการดำเนินงานในด้านเศรษฐกิจที่มีอยู่ระหว่างกันให้คืบหน้าต่อไป โดยเฉพาะการสานต่อประเด็นการเจรจาต่อเนื่อง (Built in Agenda)	การประชุมคณะกรรมการการร่วมความตกลงความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้น ไทย – นิวซีแลนด์ ครั้งที่ 7 เมื่อวันที่ 12 กันยายน พ.ศ.2559 กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ที่ประชุมได้หารือในเรื่องสำคัญ รวมถึงแนวทางการเจรจาจัดทำข้อบทการค้าบริการ และการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ	ไม่มีความคืบหน้าในด้านการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ ส่วนที่มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ มาตรการด้านภาษีเกี่ยวกับสินค้าเกษตร โดยการประชุมคณะอนุกรรมการร่วมว่าด้วยการค้าสินค้าภายใต้ความตกลง JTEPA ครั้งที่ 4 เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2559 ไทยขอให้ญี่ปุ่นเร่งพิจารณารายการสินค้าทั้งหมดใน Requested list โดยเฉพาะสินค้าที่มีพันธกรณี สำหรับการนำกลับมาเจรจาใหม่ จำนวน 102 รายการ เช่น ไข่ดำการส่งออกเนื้อสุกร

ที่มา : 1. สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ. โครงการศึกษาผลกระทบจากการเปิดตลาดการค้าเสรีภายใต้กรอบอาเซียน+3 และอาเซียน+6 และแนวทางการเจรจาที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย. กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ 2555.

2. กรมบัญชีกลาง. ความตกลงเขตการค้าเสรีไทย – ออสเตรเลีย (Thailand – Australia Free Trade Agreement : TAFTA)

3. กรมบัญชีกลาง. ความตกลงว่าด้วย การเป็นหุ้นส่วนเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้นระหว่างไทย – นิวซีแลนด์ (Thailand – New Zealand Closer Economic Partnership : TNZCEP)

4. กรมบัญชีกลาง. ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย – ญี่ปุ่น (Japan – Thailand Economic Partnership Agreement: JTEPA)

5. กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. รายงานประจำปี พ.ศ.2559 [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: www.dtn.go.th/index.php/เอกสาร/รายงานประจำปี/item/รายงานประจำปี-2559.html [2 เมษายน 2560].

4.3 พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 กับ GPA

นับตั้งแต่ปี พ.ศ.2535 การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐของไทย อยู่ภายใต้กฎหมายหลักที่สำคัญ คือ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 ซึ่งใช้บังคับกับการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานราชการโดยทั่วไป แต่หากเป็นการจัดซื้อจัดจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในระดับองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ภายใต้ระเบียบของกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2538 สำหรับรัฐวิสาหกิจของไทย เนื่องจากทุกแห่งยังคงต้องให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชี ตามพระราชบัญญัติการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2522 และระเบียบว่าด้วยการบัญชี และการเงินของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2520 ดังนั้น แม้รัฐวิสาหกิจแต่ละแห่งจะมีระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างเป็นของตนเอง แต่โดยส่วนใหญ่จะอ้างอิงหลักการตามที่กำหนดในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และบทแก้ไขเพิ่มเติมรวม 7 ฉบับ ที่มีการปรับปรุงแก้ไขเปลี่ยนแปลงในบางข้อ เพื่อให้มีความคล่องตัวในทางปฏิบัติ

ปัจจุบันประเทศไทยได้บังคับใช้กฎหมายการจัดซื้อจัดจ้างฉบับใหม่ คือ พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 โดยเหตุผลในการประกาศใช้ คือ เพื่อให้การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐมีกรอบการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานกลาง เพื่อให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งนำไปใช้เป็นหลักปฏิบัติ โดยมุ่งเน้นการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชนให้มากที่สุด เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม มีการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างที่คำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการใช้งานเป็นสำคัญ ซึ่งจะก่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้จ่ายเงิน มีการวางแผนการดำเนินงานและมีการประเมินผลการปฏิบัติงาน ซึ่งจะทำให้การจัดซื้อจัดจ้างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งเพื่อให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

มีการส่งเสริมให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ซึ่งเป็นมาตรการหนึ่งเพื่อป้องกันปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ประกอบกับมาตรการอื่น ๆ เช่น การจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจะทำให้เกิดความโปร่งใสในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ อันจะเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับสาธารณชนและก่อให้เกิดผลดีกับการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐให้เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป

อย่างไรก็ตามแม้ว่า พระราชบัญญัตินี้จะเป็นมาตรฐานหลักให้กับการจัดซื้อของทุกหน่วยงานรัฐ แต่ในมาตรา 7 ได้กำหนดข้อยกเว้นแก่การจัดซื้อจัดจ้าง 6 ประเภท คือ

- 1) การจัดซื้อจัดจ้างของรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวกับการพาณิชย์โดยตรง
- 2) การจัดซื้อจัดจ้างยุทธโศปกรณ์และการบริการที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติโดยวิธีรัฐบาลต่อรัฐบาล หรือโดยการจัดซื้อจัดจ้างจากต่างประเทศที่กฎหมายของประเทศนั้นกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น
- 3) การจัดซื้อจัดจ้างเพื่อการวิจัยและพัฒนา เพื่อให้การให้บริการทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาหรือการจ้างที่ปรึกษา ทั้งนี้ที่ไม่สามารถดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ได้
- 4) การจัดซื้อจัดจ้างโดยใช้เงินกู้หรือเงินช่วยเหลือจากรัฐบาลต่างประเทศ องค์การระหว่างประเทศ สถาบันการเงินระหว่างประเทศ องค์การต่างประเทศทั้งในระดับรัฐบาลและที่มีในระดับรัฐบาล มูลนิธิหรือเอกชนต่างประเทศ ที่สัญญาหรือข้อกำหนดในการให้เงินกู้หรือเงินช่วยเหลือกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น
- 5) การจัดซื้อจัดจ้างโดยใช้เงินกู้หรือเงินช่วยเหลือจากรัฐบาลต่างประเทศ องค์การระหว่างประเทศ สถาบันการเงินระหว่างประเทศ องค์การต่างประเทศทั้งในระดับรัฐบาลและที่มีในระดับรัฐบาล มูลนิธิหรือเอกชนต่างประเทศ ที่สัญญาหรือข้อกำหนดในการให้เงินกู้หรือเงินช่วยเหลือกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น โดยใช้เงินกู้หรือเงินช่วยเหลือนั้นร่วมกับเงินงบประมาณ ซึ่งจำนวนเงินกู้หรือเงินช่วยเหลือที่ใช้นั้นเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการนโยบายประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา
- 6) การจัดซื้อจัดจ้างของสถาบันอุดมศึกษาหรือสถานพยาบาลที่เป็นหน่วยงานของรัฐ โดยใช้เงินบริจาครวมทั้งดอกผลของเงินบริจาค โดยไม่ใช้เงินบริจาคะนั้นร่วมกับเงินงบประมาณ

นอกจากนี้ การจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานระดับท้องถิ่นของไทยที่อยู่ภายใต้ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2538 ในข้อ 11 ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลใช้พัสดุที่ผลิตในประเทศและกิจการของคนไทย ซึ่งขัดกับหลักการของ GPA หลักการไม่เลือกปฏิบัติ และหลักปฏิบัติเยี่ยงชนชาตินั้น จึงเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการที่ต่างชาติทั้งที่เป็นภาคีสมาชิก GPA และนอกภาคี จะสามารถเข้าสู่ตลาดจัดซื้อจัดจ้างของไทยในระดับท้องถิ่นได้

จากการที่ประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นประเทศผู้สังเกตการณ์ของ GPA เมื่อวันที่ 3 มิถุนายน พ.ศ.2558 และยังคงสถานะนี้จนถึงปัจจุบัน อย่างไรก็ตามหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง อาทิ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ และกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ได้ดำเนินการศึกษาวิจัย เพื่อสร้างความเข้าใจและรวบรวมข้อมูลที่สำคัญ วิเคราะห์ผลดีและผลเสียต่อประเทศ เพื่อเตรียมความพร้อมหากมีการเข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิกของ GPA โดยการศึกษาวิจัยส่วนใหญ่ได้เปรียบเทียบระหว่าง GPA 1994 และ GPA Revised 2015 กับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 การศึกษาพบว่ากฎหมายฉบับนี้ยึดหลักการ 4 ประการ ได้แก่ “คุ้มค่า โปร่งใส มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และตรวจสอบได้” ดังนั้น หลักการความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรมมากขึ้น จึงสอดคล้องกับหลักการความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรมของ GPA ซึ่งได้จะช่วยให้ไทยมีความพร้อมในการเข้าร่วมเป็นสมาชิกใน GPA มากขึ้น แต่ประเด็นเกี่ยวกับหลักการไม่เลือกปฏิบัติ และหลักปฏิบัติเยี่ยงชนชาตินั้น กฎหมายฉบับนี้ยังไม่มีเนื้อหาบางประการที่ไม่สอดคล้องกับ GPA เนื่องจากยังมีข้อกฎหมายที่เปิดช่องให้การจัดซื้อจัดจ้าง “วิธีกรณพิเศษ” ดังปรากฏในมาตรา 55 การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุอาจกระทำได้ด้วย 3 วิธี คือ

1) วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป ได้แก่ การที่หน่วยงานของรัฐเชิญชวนผู้ประกอบการทั่วไป ที่มีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขที่หน่วยงานของรัฐกำหนดให้เข้ายื่นข้อเสนอ

2) วิธีคัดเลือก ได้แก่ การที่หน่วยงานของรัฐเชิญชวนเฉพาะผู้ประกอบการที่มีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขที่หน่วยงานของรัฐกำหนด ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสามรายให้เข้ายื่นข้อเสนอ เว้นแต่ในงานนั้นมีผู้ประกอบการที่มีคุณสมบัติตรงตามที่กำหนดน้อยกว่าสามราย

3) วิธีเฉพาะเจาะจง ได้แก่ การที่หน่วยงานของรัฐเชิญชวนผู้ประกอบการที่มีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขที่หน่วยงานของรัฐกำหนดรายใดรายหนึ่งให้เข้ายื่นข้อเสนอ หรือให้เข้ามาเจรจาต่อรองราคา รวมทั้งการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุกับผู้ประกอบการโดยตรงในวงเงินเล็กน้อยตามที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา 96 วรรคสอง

ดังนั้นหากไทยต้องการเป็นภาคีสมาชิก GPA และบังคับใช้อย่างจริงจังในอนาคต ข้อกฎหมายในประเด็นหลักการไม่เลือกปฏิบัติ และหลักปฏิบัติเยี่ยงชนชาตินั้น ต้องมีความชัดเจนและมีความสอดคล้องกับ GPA ให้มากขึ้น

5. บทสรุป

ความตกลง ว่าด้วยการจัดซื้อโดยรัฐขององค์การการค้าโลก (Government Procurement Agreement : GPA) เป็นความตกลงระดับพหุภาคี ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นบรรทัดฐานและมาตรฐานสากลที่ช่วยให้การจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐในแต่ละประเทศมีทิศทางเดียวกันและสามารถเข้าถึงตลาดร่วม

กันได้ โดยยึดแนวทางของหลักการปฏิบัติขององค์การการค้าโลก คือ มุ่งปฏิบัติต่อกันอย่างเท่าเทียม เสมอภาค เปิดเผย และโปร่งใส ส่งผลต่อการใช้จ่ายงบประมาณของแต่ละประเทศมีประสิทธิภาพมากขึ้น อันเนื่องมาจากการแข่งขันในตลาดการจัดซื้อโดยรัฐอย่างเสรี สำหรับประเทศไทยแม้จะยังไม่ได้เข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิกของความตกลงนี้ แต่ได้เข้าร่วมเป็นประเทศผู้สังเกตการณ์ รวมถึงได้มีความตกลงว่าด้วยการเปิดเสรีการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐแบบทวิภาคีหลายประเทศ อย่างไรก็ตามความตกลงในทั้ง 2 ระดับยังไม่ผูกพันให้ต้องปฏิบัติตาม

ในขณะเดียวกันประเทศไทยได้มีการบังคับใช้พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 โดยเพิ่มประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2560 และมีผลบังคับใช้ในวันที่ 23 สิงหาคม พ.ศ. 2560 แม้ว่ากฎหมายฉบับใหม่นี้จะมีหลักการสอดคล้องกับ GPA โดยเฉพาะเรื่องความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม แต่ยังมีข้อยกเว้นแก่การจัดซื้อจัดจ้างของรัฐบางประเภท อีกทั้งกำหนดวิธีการจัดซื้อจัดจ้างที่ไม่สอดคล้องกับ GPA อย่างไรก็ตามการผูกพันตาม GPA ควรจะต้องคำนึงถึงและเปรียบเทียบความสามารถในการแข่งขันระหว่างไทยกับภาคีสมาชิกในข้อตกลงนั้นด้วย เนื่องจากสมาชิกส่วนใหญ่ใน GPA ล้วนเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วซึ่งมีความสามารถในการแข่งขันในตลาดจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐมากกว่าประเทศไทย

เอกสารอ้างอิง

- กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. ความตกลง ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐภายใต้องค์การการค้าโลก (Government Procurement Agreement: GPA). [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.dtn.go.th/index.phpการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ.html> [17 มีนาคม 2560].
- กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. ความตกลงฯ ภายใต้กรอบองค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.dtn.go.th/index.php/wto2.html> [1 กรกฎาคม 2560].
- กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. โครงการศึกษาแนวทางการเจรจา และผลกระทบของการจัดทำความตกลงการค้าเสรีไทยกับสหภาพยุโรป, 2556.
- กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. รายงานประจำปี พ.ศ.2559 [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: www.dtn.go.th/index.php/เอกสาร/รายงานประจำปี/item/รายงานประจำปี-2559.html [2 เมษายน 2560].
- กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. ผลกระทบของการจัดทำความตกลงทางการค้าเสรีระหว่างประเทศไทยและสหภาพยุโรป (EU), 2553.

- กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. ผ่านฉลุย ! ครม. ไฟเขียวการสมัครเข้าเป็นผู้สังเกตการณ์ของไทย
ในคณะกรรมการว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐภายใต้ WTO แล้ว [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:
http://www.thaifita.com/ThaiFTA/Portals/0/GP_WTO.pdf [1 กรกฎาคม 2560]
- กรมบัญชีกลาง. การจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ. ใน รายงานผลการประชุมหารือตามกรอบความตกลงหุ้น
ส่วนเศรษฐกิจไทย – ญี่ปุ่น เรื่องการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ. วันที่ 24 – 26 กันยายน 2551 ณ
กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น.
- กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ. ประวัติและ พัฒนาการ OECD [ออนไลน์].
แหล่งที่มา: <http://www.mfa.go.th/business/th/customize/16520> - องค์การเพื่อ
ความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา-OECD.html [1 กรกฎาคม 2560].
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ประจำวันที่ 28 มีนาคม 2561
[ออนไลน์]. แหล่งที่มา: [https://www.bot.or.th/thai/_layouts/application/
exchangerate/exchangerate.aspx](https://www.bot.or.th/thai/_layouts/application/exchangerate/exchangerate.aspx) [29 มีนาคม 2561].
- ราชกิจจานุเบกษา. พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560, เล่ม 134
ตอนที่ 24ก วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2560.
- วิวรรธน์ เก่งถนอมศักดิ์. ความตกลงเรื่องการจัดซื้อโดยรัฐภายใต้ WTO. โครงการ WTO Watch
(จับกระแสการค้าโลก) คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2550.
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ. โครงการศึกษาผลกระทบจากการ
เปิดตลาดการค้าเสรีภายใต้กรอบอาเซียน+3 และอาเซียน+6 และแนวทางการเจรจาที่
เหมาะสมสำหรับประเทศไทย. กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ 2555.
- สุวัชชัย ใจข้อ และปทุมทริภักดิ์. การปรับปรุงการบันทึกสิทธิพิเศษถอนเงิน (Special Drawing
Rights) และผลกระทบต่อการจัดทำข้อมูล. ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2552.
- สำนักงานประสานงานการเจรจาการค้าระหว่างประเทศ และสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย.
การเจรจาการค้าพหุภาคีรอบต่าง ๆ [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: [http://plastic.oie.go.th/
ReadArticle.aspx?id=177](http://plastic.oie.go.th/ReadArticle.aspx?id=177) [1 กรกฎาคม 2560].
- International Monetary Fund (2018). SDR Valuation [Online]. Available from: [https://
www.imf.org/external/np/fin/data/rms_sdrv.aspx](https://www.imf.org/external/np/fin/data/rms_sdrv.aspx) [29 March, 2018].
- World Trade Organization (2018). Agreement on Government Procurement/Parties,
Observers and Accessions [Online]. Available from: [https://www.wto.org/
english/tratop_e/gproc_e/memobs_e.htm](https://www.wto.org/english/tratop_e/gproc_e/memobs_e.htm) [29 March, 2017].

- World Trade Organization (2018). Integrated Government Procurement Market Access Information (e-GPA) Portal- Market Access Opportunities under the Revised GPA [Online]. Available from: <https://e-gpa.wto.org/en/GPAInBrief> [29 March, 2018].
- World Trade Organization (2017). Trade topics – Government procurement/Plurilateral Agreement/Documents/ Statistics/EU 2009 European Union/Total above/ Threshold procurement [Online]. Available from: https://www.wto.org/english/tratop_e/gproc_e/gpstat_e.htm [1 July, 2017].
- The World Bank Group (2017). GDP (current US\$) [Online]. Available from: <http://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD> [1 July, 2017].
- Thumin, F.J.; Craddick, R. A.; and Barclay, A. G. (1973). Meaning and Compatibility of a Proposed Corporate Name and Symbol. Proceedings of the 81st Annual Convention of the American Psychological Association No.8: pp.835 – 836.

ภาคผนวก

ตาราง ก: สรุปการประชุมกรอบความตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีและการค้า
(General Agreement on Tariff and Trade: GATT)

ค.ศ.	สถานที่ และชื่อรอบ	ประเทศ	หัวข้อการประชุม	จำนวน ประเทศ
1947	เจนีวา	สวิตเซอร์แลนด์	พิกัดภาษีศุลกากร	23
1949	อัมสเตอร์ดัม	ฝรั่งเศส	พิกัดภาษีศุลกากร	13
1951	ทอร์คีย์	สหราชอาณาจักร	พิกัดภาษีศุลกากร	38
1956	เจนีวา	สวิตเซอร์แลนด์	พิกัดภาษีศุลกากร	26
1960-1961	เจนีวา (รอบดิลลอน)	สวิตเซอร์แลนด์	พิกัดภาษีศุลกากร	26
1964-1967	เจนีวา (รอบเคนเนดี)	สวิตเซอร์แลนด์	พิกัดภาษีศุลกากรและมาตรการ ตอบโต้การทุ่มตลาด	62
1973-1979	เจนีวา (รอบโตเกียว)	สวิตเซอร์แลนด์	มาตรการทางภาษีศุลกากรและ ไม่ใช่ภาษี กรอบ (Framework) ข้อตกลง	102
1986-1994	เจนีวา (รอบอูรูวัย)	สวิตเซอร์แลนด์	มาตรการทางภาษีศุลกากรและ ไม่ใช่ภาษี ข้อบังคับ การบริการ ทรัพย์สินทางปัญญา การระงับ ข้อพิพาท สิ่งทอ เกษตรกรรม การจัดตั้ง WTO ฯลฯ	123

ที่มา : World Trade Organization. The GATT Years [Online]. Available from:
https://www.wto.org/english/thewto_e/whatis_e/tif_e/fact4_e.htm [28 August, 2017].

ตาราง ข: รายชื่อประเทศสมาชิกภาคีความตกลง ว่าด้วยการจัดซื้อโดยรัฐขององค์การการค้าโลก

ลำดับ	รายละเอียดประเทศสมาชิกภาคี		วันที่มีผลบังคับใช้	
	ชื่อประเทศ	ภูมิภาค	GPA 1994	ฉบับแก้ไข
1.	อาร์มีเนีย	ยุโรป	15 กันยายน 2011	6 มิถุนายน 2015
2.	แคนาดา	อเมริกาเหนือ	1 มกราคม 1996	6 เมษายน 2014
3.	ฟินแลนด์	สหภาพยุโรป	1 มกราคม 1996	6 เมษายน 2014
4.	สวีเดน	สหภาพยุโรป	1 มกราคม 1996	6 เมษายน 2014
5.	เดนมาร์ก	สหภาพยุโรป	1 มกราคม 1996	6 เมษายน 2014
6.	สหราชอาณาจักร	สหภาพยุโรป	1 มกราคม 1996	6 เมษายน 2014
7.	ไอร์แลนด์	สหภาพยุโรป	1 มกราคม 1996	6 เมษายน 2014
8.	เนเธอร์แลนด์	สหภาพยุโรป	1 มกราคม 1996	6 เมษายน 2014
9.	เบลเยียม	สหภาพยุโรป	1 มกราคม 1996	6 เมษายน 2014
10.	ลักเซมเบิร์ก	สหภาพยุโรป	1 มกราคม 1996	6 เมษายน 2014
11.	เยอรมัน	สหภาพยุโรป	1 มกราคม 1996	6 เมษายน 2014
12.	ออสเตรีย	สหภาพยุโรป	1 มกราคม 1996	6 เมษายน 2014
13.	ฝรั่งเศส	สหภาพยุโรป	1 มกราคม 1996	6 เมษายน 2014
14.	อิตาลี	สหภาพยุโรป	1 มกราคม 1996	6 เมษายน 2014
15.	มอลตา	สหภาพยุโรป	1 มกราคม 1996	6 เมษายน 2014
16.	โปรตุเกส	สหภาพยุโรป	1 มกราคม 1996	6 เมษายน 2014
17.	สเปน	สหภาพยุโรป	1 มกราคม 1996	6 เมษายน 2014
18.	กรีซ	สหภาพยุโรป	1 มกราคม 1996	6 เมษายน 2014
19.	เอสโตเนีย	สหภาพยุโรป	1 พฤษภาคม 2004	6 เมษายน 2014
20.	ลิทัวเนีย	สหภาพยุโรป	1 พฤษภาคม 2004	6 เมษายน 2014
21.	เลทเวีย	สหภาพยุโรป	1 พฤษภาคม 2004	6 เมษายน 2014
22.	โปแลนด์	สหภาพยุโรป	1 พฤษภาคม 2004	6 เมษายน 2014
23.	สาธารณรัฐเชค	สหภาพยุโรป	1 พฤษภาคม 2004	6 เมษายน 2014
24.	สาธารณรัฐสโลวัก	สหภาพยุโรป	1 พฤษภาคม 2004	6 เมษายน 2014
25.	ฮังการี	สหภาพยุโรป	1 พฤษภาคม 2004	6 เมษายน 2014
26.	สโลวาเนีย	สหภาพยุโรป	1 พฤษภาคม 2004	6 เมษายน 2014
27.	ไซปรัส	สหภาพยุโรป	1 พฤษภาคม 2004	6 เมษายน 2014

ตาราง ข: รายชื่อประเทศสมาชิกภาคีความตกลง ว่าด้วยการจัดซื้อโดยรัฐขององค์การการค้าโลก

ลำดับ	รายละเอียดประเทศสมาชิกภาคี		วันที่มีผลบังคับใช้	
	ชื่อประเทศ	ภูมิภาค	GPA 1994	ฉบับแก้ไข
28.	โรมาเนีย	สหภาพยุโรป	1 พฤษภาคม 2004	6 เมษายน 2014
29.	บัลแกเรีย	สหภาพยุโรป	1 มกราคม 2007	6 เมษายน 2014
30.	โครเอเชีย	สหภาพยุโรป	1 กรกฎาคม 2013	6 เมษายน 2014
31.	ฮ่องกง	เอเชีย	19 มิถุนายน 1997	6 เมษายน 2014
32.	ไอซ์แลนด์	ยุโรป	28 เมษายน 2001	6 เมษายน 2014
33.	อิสราเอล	เอเชีย	1 มกราคม 1996	6 เมษายน 2014
34.	ญี่ปุ่น	เอเชีย	1 มกราคม 1996	16 เมษายน 2014
35.	สาธารณรัฐเกาหลี	เอเชีย	1 มกราคม 1997	14 มกราคม 2016
36.	ลิกเตนสไตน์	ยุโรป	18 กันยายน 1997	6 เมษายน 2014
37.	สาธารณรัฐมอลโดวา	ยุโรป	14 กรกฎาคม 2016	14 กรกฎาคม 2016
38.	มอนเตเนโกร	ยุโรป	15 กรกฎาคม 2015	15 กรกฎาคม 2015
39.	เนเธอร์แลนด์-อารูบา	ยุโรป	25 ตุลาคม 1996	21 สิงหาคม 2014
40.	นิวซีแลนด์	ออสเตรเลีย	12 สิงหาคม 2015	12 สิงหาคม 2015
41.	นอร์เวย์	ยุโรป	1 มกราคม 1996	6 เมษายน 2014
42.	สิงคโปร์	เอเชีย	20 ตุลาคม 1997	6 เมษายน 2014
43.	สวิตเซอร์แลนด์	ยุโรป	1 มกราคม 1996	กำลังพิจารณา
44.	ไต้หวัน	เอเชีย	15 กรกฎาคม 2009	6 เมษายน 2014
45.	ยูเครน	ยุโรป	18 พฤษภาคม 2016	18 พฤษภาคม 2016
46.	สหรัฐอเมริกา	อเมริกาเหนือ	1 มกราคม 1996	6 เมษายน 2014
47.	สหภาพยุโรป	ยุโรป	1 มกราคม 1996	6 เมษายน 2014

ที่มา : World Trade Organization. Agreement on Government Procurement – Parties [Online]. Available from: https://www.wto.org/english/tratop_e/gproc_e/memobs_e.htm [1 July, 2017].

ตาราง ค: รายชื่อประเทศผู้สังเกตการณ์ของความตกลงว่าด้วยการจัดซื้อ
โดยรัฐขององค์การการค้าโลก

ลำดับ	รายละเอียดประเทศผู้สังเกตการณ์		วันที่เข้าร่วม
	ชื่อประเทศ	ภูมิภาค	
1.	อัฟกานิสถาน	เอเชีย	18 ตุลาคม 2017
2.	แอลเบเนีย*	ยุโรป	2 ตุลาคม 2001
3.	อาร์เจนตินา	อเมริกาใต้	24 กุมภาพันธ์ 1997
4.	ออสเตรเลีย*	ออสเตรเลีย	4 มิถุนายน 1996
5.	บาห์เรน	เอเชีย	9 ธันวาคม 2008
6.	บราซิล	อเมริกาใต้	18 ตุลาคม 2017
7.	คาเมรูน	แอฟริกา	3 พฤษภาคม 2001
8.	ชิลี	อเมริกาใต้	29 กันยายน 1997
9.	จีน*	เอเชีย	21 กุมภาพันธ์ 2002
10.	โคลอมเบีย	อเมริกาใต้	27 กุมภาพันธ์ 1996
11.	คอสตาริกา	อเมริกาใต้	3 มิถุนายน 2015
12.	จอร์เจีย*	ยุโรป	5 ธันวาคม 1999
13.	อินเดีย	เอเชีย	10 กุมภาพันธ์ 2010
14.	อินโดนีเซีย	เอเชีย	31 ตุลาคม 2012
15.	จอร์แดน*	เอเชีย	8 มีนาคม 2000
16.	คาซัคสถาน	เอเชีย	19 ตุลาคม 2016
17.	สาธารณรัฐคีร์กีซ*	เอเชีย	5 ตุลาคม 1999
18.	มาเลเซีย	เอเชีย	18 กรกฎาคม 2012
19.	มองโกเลีย	เอเชีย	23 กุมภาพันธ์ 1999
20.	โอมาน*	เอเชีย	3 พฤษภาคม 2001
21.	ปานามา	อเมริกาใต้	29 กันยายน 1997
22.	ปากีสถาน	เอเชีย	11 กุมภาพันธ์ 2015
23.	สหพันธรัฐรัสเซีย*	ยุโรป	29 พฤษภาคม 2013
24.	ซาอุดีอาระเบีย	เอเชีย	13 ธันวาคม 2007
25.	เซเชลส์	แอฟริกา	16 กันยายน 2015

ตาราง ค: รายชื่อประเทศผู้สังเกตการณ์ของความตกลงว่าด้วยการจัดซื้อ
โดยรัฐขององค์การการค้าโลก

ลำดับ	รายละเอียดประเทศผู้สังเกตการณ์		วันที่เข้าร่วม
	ชื่อประเทศ	ภูมิภาค	
26.	ศรีลังกา	เอเชีย	23 เมษายน 2003
27.	ทาจิกิสถาน*	เอเชีย	25 มิถุนายน 2014
28.	ไทย	เอเชีย	3 มิถุนายน 2015
29.	สาธารณรัฐมาซิโดเนีย* (อดีตส่วนหนึ่งของยูโกสลาฟ)	ยุโรป	27 มิถุนายน 2013
30.	ตุรกี	ยุโรป	4 มิถุนายน 1996
31.	เวียดนาม	เอเชีย	5 ธันวาคม 2012

หมายเหตุ : * อยู่ระหว่างการเจรจาเพื่อเข้าเป็นภาคี GPA.

ที่มา: World Trade Organization (2018). Agreement on Government Procurement/ Observers [Online]. Available from: https://www.wto.org/english/tratop_e/gproc_e/memobs_e.htm [29 March, 2018].

ตาราง ง: มูลค่าขั้นต่ำของการจัดตั้งจ้างของความต้องการว่าด้วยการจัดซื้อโดยรัฐของการค้าโลก จำแนกตามประเทศ
(หน่วย : SDR (Special Drawing Rights

ลำดับ	ประเทศ	หน่วยงานรัฐบาลกลาง (Central Government Entities)			หน่วยงานรองจากรัฐบาลกลาง/ท้องถิ่น (Sub-central Government Entities)			หน่วยงานอื่นๆ		
		สินค้า	บริการ ⁽¹⁾	การก่อสร้าง	สินค้า	บริการ ⁽¹⁾	การก่อสร้าง	สินค้า	บริการ ⁽¹⁾	การก่อสร้าง
1.	อาร์มีเนีย	130,000	130,000	5,000,000	200,000	200,000	5,000,000	400,000	400,000	5,000,000
2.	แคนาดา	130,000	130,000	5,000,000	355,000	355,000	5,000,000	355,000	355,000	5,000,000
3.	สหภาพยุโรป และประเทศ สมาชิก	130,000	130,000	5,000,000	200,000	200,000	5,000,000	400,000	400,000	5,000,000
4.	ฮ่องกง	130,000	130,000	5,000,000	n.a	n.a	n.a	400,000	400,000	5,000,000
5.	ไอร์แลนด์	130,000	130,000	5,000,000	200,000	200,000	5,000,000	400,000	400,000	5,000,000
6.	อิสราเอล	130,000	130,000	5,000,000	250,000	250,000	5,000,000	355,000	355,000	5,000,000
7.	ญี่ปุ่น	130,000	130,000	4,500,000 ⁽²⁾	200,000	200,000	15,000,000 ⁽³⁾	130,000	130,000	4,500,000 /
8.	เกาหลี	130,000	130,000	5,000,000	200,000	200,000	15,000,000	450,000	n.a.	15,000,000 ⁽⁴⁾
9.	ลีกเตนส์ไดน์	130,000	130,000	5,000,000	200,000	200,000	5,000,000	400,000	400,000	15,000,000
10.	เนเธอร์แลนด์- อารูบา	130,000	130,000	5,000,000	n.a.	n.a.	n.a.	400,000	400,000	5,000,000
11.	นอร์เวย์	130,000	130,000	5,000,000	200,000	200,000	5,000,000	400,000	400,000	5,000,000
12.	สิงคโปร์	130,000	130,000	5,000,000	n.a	n.a	n.a	400,000	400,000	5,000,000

ตาราง ๖: มูลค่าขั้นต่ำของการจัดซื้อจัดจ้างของความต้องการการค้าโลก จำแนกตามประเทศ

(หน่วย : SDR (Special Drawing Rights

ลำดับ	ประเทศ	หน่วยงานรัฐบาลกลาง (Central Government Entities)			หน่วยงานรองจากรัฐบาลกลาง/ท้องถิ่น (Sub-central Government Entities)			หน่วยงานอื่นๆ		
		สินค้า	บริการ ¹⁾	การก่อสร้าง	สินค้า	บริการ ¹⁾	การก่อสร้าง	สินค้า	บริการ ¹⁾	การก่อสร้าง
13.	สวิตเซอร์แลนด์	130,000	130,000	5,000,000	200,000	200,000	5,000,000	400,000	400,000	5,000,000
14.	ไทเป	130,000	130,000	5,000,000	200,000	200,000	5,000,000	400,000	400,000	5,000,000
15.	สหรัฐอเมริกา	130,000	130,000	5,000,000	355,000	355,000	5,000,000	250,000/ 400,000 ⁵⁾	250,000/ 400,000 ⁵⁾	5,000,000

หมายเหตุ:

- 1) ยกเว้นการก่อสร้าง
- 2) บริการด้านสถาปัตยกรรม: 450,000 SDR
- 3) บริการด้านสถาปัตยกรรม: 1,500,000 SDR
- 4) บริการด้านสถาปัตยกรรม: 450,000 SDR
- 5) หน่วยเป็นเหรียญสหรัฐ ๖

ที่มา: World Trade Organization (2018). Integrated Government Procurement Market Access Information (e-GPA) Portal- Thresholds [Online]. Available from: <https://e-gpa.wto.org/en/ThresholdNotification/FrontPage> [29 March, 2018].